

מפעלי רמת הנגב בע"מ

ד.ג. חלוצה 8551500

טל: 08-6557919 | פקס: 08-6557492

agr_exp@mop-rng.org.il

גידול רדיקיו Radicchio ברמת נגב 2018

צוות המחקר: שבתאי כהן, עופר גיא, מילי זנבר ואיימי חיזקיהו : מו"פ רמת נגב
גד אבישר- עדן זרעים.

מבוא:

רדיקיו או רדיציו (*Cichorium intybus*) הוא גידול עלים היוצר קולס הדומה במראהו להכלאה בין חסה לכרוב אדום הנפוץ בעיקר באיטליה ומכונה גם אנדיב אטלקי. הרדיקיו קיים במגוון רחב של מינים בעלי מראה ייחודי ואף מרהיב. מלבד יופיו וצבעיו האדומים העזים לצמח יש גם מרכיבי תזונה טובים בניהם וויטמינים: E, B, C, Folate ועוד וכן מינרלים בעיקר אשלגן סידן וזרחן. משמש ברפואה המסורתית כמנקה לדם בגוף ונגד נדודי שינה ותולעי מעיים עוד מימי הרומאים. טעמו מר והוא מיועד לבישול, בשימוש בעיקר כתוספת לפיצות ופסטה למסעדות גורמה.

מטרת העבודה:

לבחון אפשרויות נוספות לשימוש בתשתית הגידול של תות תלוי בחממה. וכן ללמוד איך לגדל בתנאי רמת נגב בחורף גידול ייחודי ופחות מוכר בישראל.

מהלך הניסוי:

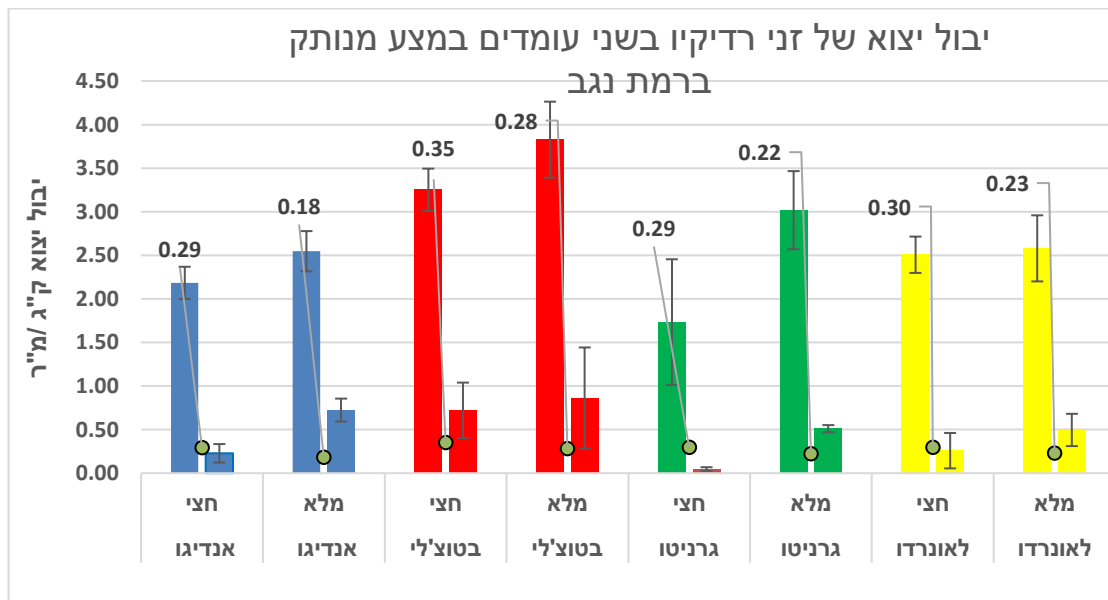
בסוף חודש נובמבר 2017 התקבלו 4 זנים של רדיקיו מחברת עדן זרעים : ליאונרדו, בטוצ'לי, גרניטו ואינדיגו. כ-200 שתילים מכל זן נשתלו במבנה חממה ברמת נגב בתעלות מצע קוקוס התלויות באוויר במערך של תות תלוי (תמונה 1). הניסוי נערך בצורת בלוקים באקראי כאשר כל זן נשתל בשני עומדי שתילה (7 שתילים או 13 שתילים למטר תעלה רץ). כל טיפול נעשה ב-3 חזרות ובאורך של 4 מטר והרווח בין התעלות היה 65 ס"מ. מי ההשקיה היו על בסיס מים מותפלים בתוספת דשן מור 6+6:2.5:4 מתוגבר במגנזיום וקלציום (דשנים וחומרים כימיים בע"מ). הדשן ניתן במהלך הגידול במינון של 2 ליטר לקובי. ההשקיה הייתה 3-4 קובי לדונם ליום וניתנה בשניים עד שלושה פולסים ביום רוב תקופת הגידול. הגידול נמשך כ-56 ימים עד האסיף הראשון ועשרה ימים אחר כך היה אסיף נוסף להשלמה. החסות נקצרו עם סכין מחוטאת באלכוהול ונקו מהעלים החיצוניים ובבית האריזה נשקלו ונארזו בשקיות פלסטיק ייעודיות. לבדיקות חיי מדף הונחו לשבוע ימים במקרר 2-4 מ"צ ואחר ליומיים השהיה ב-20 מ"צ. התוצרת שווקה לשוק האיכרים בתל אביב ונרשמה התעניינות מצד לקוחות ומסעדנים.

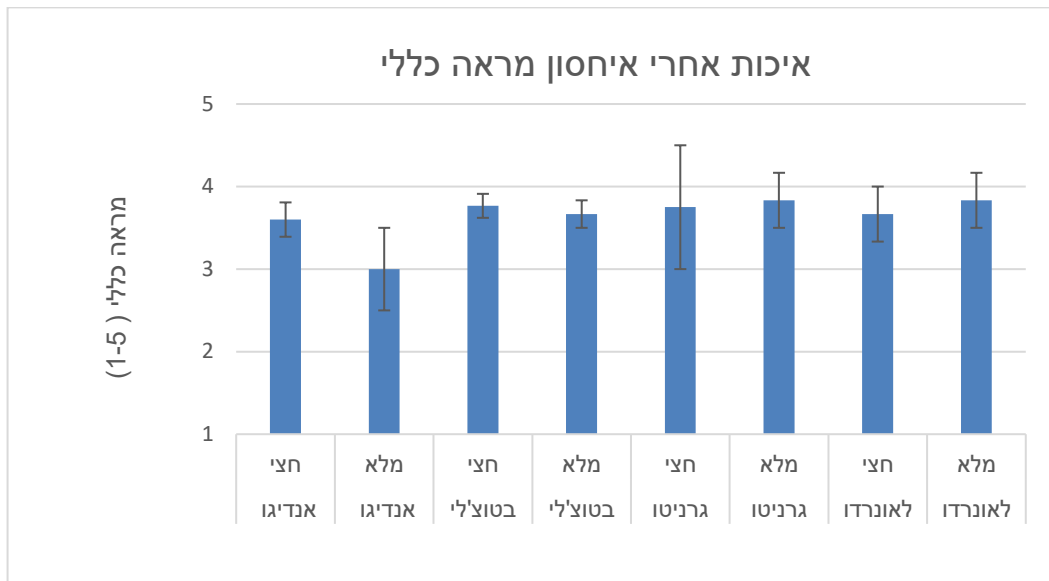
תמונה 1 : שתילה בחממה במארזי תות תלוי בשני עומדים, ארבעה זנים.

תוצאות:

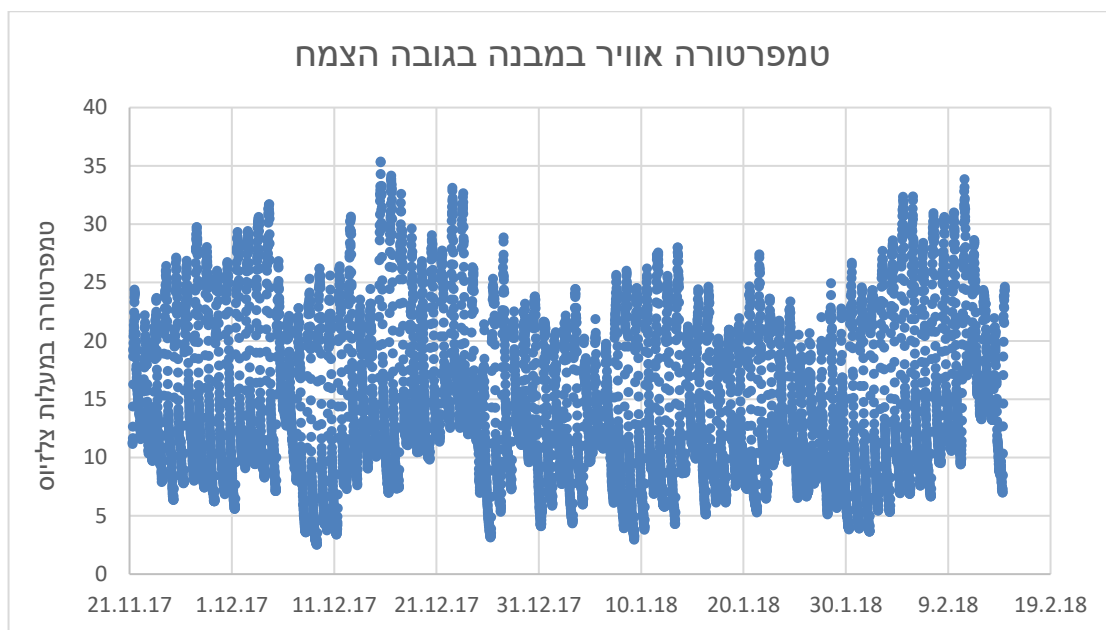
הצמחים התפתחו יפה משתילה וכעבור 56 יום רוב הצמחים פיתחו קולס מפותח וקשה למגע. בתאריך ה-5/2/18 בוצע האסיף הראשון וכשבוע אחריו נאספו הקולסים הנותרים (תמונות 2-7). צמחים אשר לא התפתחו או נפגמו עם ריקבון עלווה וצריבות (סוג ב') היו ברמה שולית בגידול זה.

גרף 1 : יבול יצוא של ארבעת זני הרדיקיו בשני עומדי שתילה בחממה ברמת נגב במצע מנותק. העמודות הנמכות מייצגות את היבול סוג ב' מהחלקות אשר לא שווק (בעיקר שחור פיטס או ריקבון עלים). נקודות אפורות ותווית לכל טיפול מייצגות גודל ראש ממוצע מהאסיף הראשון. תקופת הגידול מ- 21/11/17 עד 5/2/2018 לאסיף הראשון.

גרף 2 : איכות היבול, מראה כללי של תוצרת לאחר אחסון והשהייה (1-5) =5 הכי טוב.

גרף 3 : טמפרטורה במבנה בתקופת הגידול בגובה 2 מ'.

תמונות 2-4 : שני טיפוסים הרדיקיו (עגול וזקוף).

תמונות 5-6 : תמונות החלקה לפני אסיף.

תמונה 7 : ניקיון גס בשדה מעלים חיצוניים באסיף.

לסיכום:

מתוך ניסוי ראשוני זה ניתן ללמוד כי ניתן לגדל בחממה ברמת נגב בתשתית המוכרת לתות תלוי רדיקיו בחורף. זהו גידול קצר המניב יבול ייחודי ויפה ללא ריסוסים או התערבות כלשהיא לפני האסיף. הזן בטוצ'לי הניב את היבול הגבוה ביותר בשני עומדי השתילה (גרף 1). ניתן לשתול את הרדיקיו בצפיפות הגבוהה יותר ולקבל יותר יבול גם על חשבון ירידה במשקל הקולס. בזן גרניטו הייתה לעומד השתילה ההשפעה הגדולה ביותר על משקל הקולס. האיכות אשר התקבלה הייתה טובה ועמדה בקריטריונים של יצוא בכל הזנים (גרף 2). לרדיקיו יש ביקוש גבוהה במיוחד באירופה, איטליה שם הוא פודה מחיר גבוה. בשוק המקומי בישראל הוא הרבה פחות מוכר ויש צורך בעבודת שיווק וחינוך בכדי לקדם מוצר זה, במיוחד בגלל שהוא דורש עבודת הכנה ולא מקובל לאכול אותו טרי בשל המרירות. כמו כן לנסות ולגדלו מחוץ לעונה באירופה יכול להוות יתרון משמעותי לייצוא. התוצרת מהניסוי הועברה לשוק האיכרים בתל אביב ושם זכתה לתגובות חיוביות.

